

SABER ESPERAR, EL FALCÓ DE LA REINA

Ara arriba la tardor. Per a moltes persones finalitzarà l'espera de vora nou mesos quan, a mitjan mes d'octubre, s'aixecarà la veda i podran tornar a caçar. Per a molts és el moment de la retrobada amb l'escopeta, el gos i les perdis o els conills, però molts altres esperaven una altra cosa. Cada tardor són més els caçadors que fan l'aguait dels tords entre les oliveres. Viatgers de terres més fredes, del nord enllà, ens arriben cada any per fer la hivernada en les contrades mediterrànies. Milers d'ocells passen en aquestes dates per sobre dels nostres caps tot cercant l'hivern benigne del sud.

© Pep Cantó

En el falcó de la reina podem veure el representant de tot un conjunt d'ecosistemes insulars que clamen per una protecció eficaç.

Com acostuma a passar, els humans no som els innovadors que sovint ens pensem, la natura ja ho tenia tot inventat. Hi ha una regla bàsica en el trencaclosques natural: allà on hi ha alguna cosa per menjar, hi ha algú disposat a menjar-se-la. El flux de la migració no és esperat només pels caçadors humans, moltes espècies de rapinyaires se n'aprofiten. Però si hi ha un estrateg en aquest joc és el falcó de la reina o, com s'anomena en les terres on resulta més comú, el falcó marí (*Falco eleonorae*).

Aquest falconet, que durant la resta de l'any és un àvid menjador d'insectes, es transforma en depredador de moixons durant l'època de cria. Fins aquí no hi ha cap cosa fora del que és usual. Moltes altres espècies canvien la seua dieta en el moment de fer la cria. Però, el falcó de la reina va molt més enllà, ja que ha desplaçat el seu cicle anual fins fer coincidir l'eclosió dels ous amb el moment de major intensitat del pas migratori. I és que, malgrat la motxilla de greix subcutani que ha de permetre als ocells fer llargs recorreguts, de tant en tant s'ha de parar per reomplir-la i en les migracions sobre el mar aquesta aturada sovint aprofita l'únic lloc disponible, els illots on els falcons esperen. Elegant per la seua senzillesa, si el recurs hi és, només cal explotar-lo, és qüestió de saber esperar.

Només un detall pot desbaratar el pla. Com més va hi ha més ocupació humana del medi marí a l'estiu, els vaixells d'esbarjo proliferen i els illots actuen com a imants de turistes amb ganes de descobrir petits paradisos perduts lluny de les aglomeracions del litoral. La presència humana als llocs de cria podria tenir un efecte negatiu sobre la cria del falcó de la reina que desplaçaria les colònies tot cercant tranquil·litat i fins i tot podria abandonar la zona en alguns casos (Martínez-Abraín *et al.*, 2002).

I com sempre, no es tracta només del benestar d'uns ocells. En el falcó de la reina podem veure el representant de tot un conjunt d'ecosistemes insulars que clamen per una protecció eficaç. Potser els illots de l'arxipèlag de Columbrets, de Cabrera o d'Eivissa, en molts casos a punt de convertir-se en molls de temporada, siguin els últims racons d'una Mediterrània que ja pertany al passat.

CARLES SANTANA I GARCÍA

MARTÍNEZ-ABRAÍN, A.; D. ORÓ; J. CARDÀ; X. DEL SEÑOR (2002): "Is growing tourist activity affecting the distribution and number of breeding pairs in a small colony of the Eleonora's Falcon?" *Animal Biodiversity and Conservation*, 1-5: 25.2.